

REALITA NEPUSTÍ

1.stretko

CIEĽ

- zoznámiť sa s dobou Titusa Zemana a jej postojom k viere
- povzbudiť deti k tomu, že hoci dnešná doba tiež istým spôsobom potláča vieru, predsa sa v nej dá svedčiť o vzťahu s Bohom

ZO ŽIVOTA TITUSA ZEMANA

V dobe Titusa Zemana (saleziána kňaza) sa v istej chvíli dostali k moci komunisti. Títo tvrdili, že Boh neexistuje. A preto boli kresťania prenasledovaní. Rehole boli zrušené. Nesmeli v školách visieť kríže. Nemohli mať doma náboženskú literatúru. Ten, kto chodil do kostola, mohol byť vypočúvaný a uväznený. Nikto nevedel, kto koho kedy udá komunistom.

Tak keď v r. 1946 – po dráme Druhej svetovej vojny a ťažkých rokoch prechodu, ktoré nasledovali – komunistická moc, ktorá sa vo vlasti už zakoreňovala, žiada odstránenie krížov zo školských tried, Titus, ako profesor v Trnave, sa s niektorými inými postavil proti: doplatí na to prepustením, no z celého Slovenska mu prichádzajú blahoprajné listy a pohľadnice za to, že sa postavil na obranu Kristovho kríža. Rovnakou pripravenosťou sa vyznačil niekoľko rokov po tom – na Slovensku, stále viac kontrolovanom režimom, ktorým bola Cirkev tvrdo prenasledovaná, aj prostredníctvom núteného väznenia rehoľníkov v koncentračných konventoch, „vykonštruovaných“ procesoch, ktoré zasahovali predovšetkým biskupov, a oddelenie mladých vo formácii od ich predstavených – Titus Zeman sa stane, spolu s ďalšími, medzi ktorých patrí don Ernest Macák, zodpovedným za odvážny skutok záchrany povolání.

AKTIVITA – „ZA TO ZAPLATÍŠ“

Animátori dajú deťom vylosovať, kto bude **kresťan**, **obyčajný občan** a **komunista**. Musia prežívať túto rolu.

Animátori sú policajti – vtedajšia **ŠTB** (štátna bezpečnosť). Jeden animátor je však **tajný kňaz** a nie ŠTB-ák.

Hrá sa v akomkoľvek priestore, kde sa navodí uzavretosť – atmosféra uväznenia. (zabarikádovaní, zatemnení, zamknutí...)

Počet hráčov je ľubovoľný a hra môže trvať vzhľadom na počet účastníkov cca od 30 – 60 min.

ÚLOHY

- Kresťan hľadá nenápadne obyčajného občana, aby ho mohol obrátiť na vieru a pokrstiť (animátor – tajný kňaz – mu zamení kartičku za kartičku kresťan). Ale obyčajný občan nemusí vieru prijať, môže ho aj zradiť. Udá ho ŠTB (štátnej bezpečnosti).
- ŠTB sú animátori, ktorí akékoľvek odhalenie kresťana trestajú. Na výstrahu nahlas a pred všetkými.

TRESTY

- recitovať nahlas pioniersky sľub¹
- prezradiť meno ďalšieho kresťana
- spraviť 20 klikov/drepov
- priniesť malé občerstvenie pre štátnu bezpečnosť
- ...

Po treste si dieťa vylosuje ďalší lístok a už hrá túto novú úlohu.

¹ **pioniersky sľub:** „Sľubujem pred svojimi druhmi, že budem pracovať, učiť sa a žiť podľa pionierskych zákonov, aby som bol dobrým občanom svojej milovanej vlasti Československej socialistickej republiky a svojím konaním chránil česť Pionierskej organizácie Socialistického zväzu mládeže.“

Kresťan môže kedykoľvek zaprieť vieru, prísť za animátormi a zameniť si kartičku za komunistu.

Komunisti si všímajú ostatných a snažia sa vyprovokovať kresťanov otázkami. Napr. *aký je tvoj svetonázor? Chodia tvoje deti na náboženstvo? Nevidel som ťa v nedeľu v kostole?* Alebo akýmkoľvek spôsobom zistiť, kto je kresťan.

Počas hry sú slová *Boh, kríž, viera* trestané. Ak ich hociktorý komunista bude počuť, udá ich animátorovi a oni ich potrestajú. Urobí to nahlas a zveličene ako za VLASTIZRADU na výstrahu ostatným.

Animátori dajú nastúpiť deti. Pripraví pre nich štyri momenty zo života v komunizme, ktorých sa deti majú zúčastniť. Slávnostne to vyhlásia, keď sú pred nimi zoradení. Zveličujú ako sa im dobre žije v komunizme a že im za to majú byť vďační.

- *malá oslava narodenín (komunisti majú lepšie koláčiky)*
- *pozeraie krátkeho videa (komunisti majú lepšie miesta a chrumky)*
- *hranie spoločenskej hry: „človeče nehnevaj sa“ (komunisti nemusia hodiť šestku, aby sa ich figúrka dostala do hry)*
- *nakupovanie v Tuzexe (nakupovanie len pre privilegovaných!)*

Na konci hry sú všetci nastúpení pred animátormi (ŠTB) a komunisti sú vyznamenaní.

DISKUSIA

- *Ako si sa cítil pri tejto hre, keď si nevedel, kto ťa môže zradiť?*
- *Ako si sa cítil ako obyčajný občan, udal si niekoho?*
- *Ako sa cítili animátori, keď trestali odhalených kresťanov?*

Predtým ako bude diskusia pokračovať, animátor im dá napísať na plagát čo najviac znakov doby, keď vládli komunisti. Hlavne podľa toho, čo zažili počas hry. Animátori to môžu doplniť.

Diskusia následne pokračuje:

- *Smial sa ti niekedy niekto pre vieru?*
Hanbil si sa za to, že chodíš do kostola?
- *Stretol si niekoho, kto sa za vieru nehanbí a dokonca je všetkými uznávaný, vážený, lebo je dobrým športovcom, hercom?*
- *Zaznievajú hlasy, že pre rešpektovanie iných náboženstiev sa časom zrušia vianočné stromčeky a betlehemy, odstránia sa kríže z verejných priestranstiev – aký postoj by v tomto zaujal Titus Zeman?*

PRE ANIMÁTORA

Viera v Boha sa musela za čias Titusa Zemana prežívať tajne. V Československu nebola sloboda pohybu, slova, vyznania, politická... Dnes sa vieru tiež vytláča nenápadne zo života spoločnosti. „Ak si súkromne niečo veríš a vyznávaš, tak je to ok. Ale ak chceš svoju vieru verejne presadzovať, stávaš sa terčom posmechu.“

PRÍBEH svedectvo kresťana v súčasnom svete

Napr. Matej Tóth, olympijský víťaz v chôdzi na 50km:

„... a úplne najvyšší cieľ mojej snahy, k čomu chcem všetkých ľudí motivovať sú kresťanské hodnoty, odkaz Ježiša Krista.

Lebo len s láskou, vierou, dobrotou v srdci, empatiou, solidárnosťou, milosrdenstvom môžeme žiť krásny, šťastný a spokojný život. Naučme sa mať sa radi, zabudnime na nenávisť, odpúšťajme (veľakrát úplne banality) a svet bude krajší.

Nie Boh môže za všetko zlé, čo sa vo svete deje, ale ľudská nenávisť a zloba.”²

² <http://mojpribeh.sk/pribeh/matej-toth-dobrotou-v-srdci-k-vitazstvam/>

Z PÍSMÁ

Mt 10, 16-22

„Hľa posielam vás ako ovce medzi vlkov. Budte teda opatrní ako hady a jednoduchí ako holubice. Chráňte sa ľudí; lebo vás vydajú súdom, budú vás bičovať vo svojich synagógach a pre mňa vás budú vláčiť pred vladárov a kráľov, aby ste vydali svedectvo im aj pohanom. Ale keď vás vydajú, nestarajte sa, ako a čo budete hovoriť, lebo v tú hodinu vám bude dané, čo máte povedať. Ved' to už nie vy budete hovoriť; ale Duch vášho Otca bude hovoriť vo vás. Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Deti povstanú proti rodičom a pripravia ich o život. Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený.“

Animátor môže deťom vysvetliť obrazy ovca x vlk, holubica x had. Môže poukázať na to, že viera nie je príslub pohodového života, ale naopak je to boj o vernosť vo viere.

ÚLOHA DO BUDÚCEHO STRETNUTIA

Deti môžu počas týždňov, v ktorých sa stretávame s Titusom Zemanom, zbierať Bony (peňažné poukazy Tuzexu – tu sa dal za komunizmu zakúpiť zahraničný tovar zo západu).

Tento týždeň môžu získať Bony za splnenie tejto úlohy:

V nedeľu musia prísť na omšu a odísť z nej tajne, bez toho, aby ich animátor (alebo niekto určený) videl.